

koriti“ (pokloniti?), je gotova resnica, in ko bi se je deržali, je precej konec našega prepira. Ta resnica je ravno tako pripravna vsacega, kateri se je derži, obvarovati tiste zmote, po kateri sedanji čas marsikteri pisatelj v terdobo in neumevnost zabrede v nemar pustivši navadni govor, kakor je nasproti drugim terditvam našega g. ugovornika. Ta namreč svojim resničnim zgornjim besedam nasproti v svojih izpeljavah tako deleč sega, da Kopitarja, moža silno redke učenosti in bistroumnosti, zmote obdolži (str. 383) v ravno tisti reči, katero je Kopitar od vsih strani dobro premislil, in jo nam po vsi potrebni razločnosti pred oči postavil. Kterikoli so se še po Kopitarjevem nauku ravnali, so lepo, prav in razločno pisali, nekteri pa, ki so se njegovemu nauku nasprotnega novovsiljenega vodila prijel, so že semtertje v temnice zabredli; ker so, postavim, pisali: „Te denarje vam pošiljam“, ako ravno so jih le enkrat poslali, in so tako prejemnika v zmoto pripravili, da se je po pravici večkratnega pošiljanja nadjal; kar bi pa bilo po Kopitarjevem pravilu z besedico „pošljem“ brez vse zmote povedano.

Nikar tedaj v pisanje siliti oblik, ki so postavam naše rabe in slovnice nasproti, ampak deržimo se pravil po vedni rabi, častno omenjeni „postavodajavki“, in pišimo kakor dozda: „povem, izvem“ itd. pa ne: „povedam, izvedam“ itd., tako tudi: „pošljem“, pa ne „pošiljam“, kadar le od enega djanja govorimo. M.

### Iz Slatine v Valahii 24. novembra \*).

„Predragi moj! Iz podpisa vidiš, da smo v Valahii, in sicer v Slatini v veliki Valahii, kamor smo iz Krajove prišli. Lepo deželo smo vidili, pa okolica Slatine prekosí vse. Mesto stoji pod vinsko gorico, ki se v podobi pollune vije okoli nje. Tikoma pod mestom teče reka Aluta, čez katero sta napravljena dva lesena pa tako veličanska mostova, da je kaj. Kraj je zdrav in voda prav dobra. Pa kaj voda? Vínó, vino, to je še le dobro pa po ceni, kakor sploh vsa hrana. Oka letošnjega vina, čeravno pridelk zavolj toče in vojskinih homatij ni obilen bil, velja le 8 kr., oka (2<sup>1</sup>/<sub>4</sub> funta) mesa 10 kr. našega dnarja, in tako dober kup je tudi vse drugo, da se človek, ki pride iz Laškega, Krajnskega ali Koroškega, prečuditi ne more ti nizki ceni. Kako je moglo še le popred biti, ko ni toliko ust tukaj bilo za jesti in piti, kakor nas je sedaj!

Kar tedaj blagodarna natora tukaj rodi, je vse dobro in lepo, — al drugač je to, kar je narejeno od človeških rok. Mesta, na priliko, so povsod, kjer smo dozda bili, tako nečedne, da misliš v Turčii biti. Zraven lepe hiše, skor palači podobni, stoji raztergana bajta, kakor noč in dan. Čudno se mi je dalje zdelo narajmati tu še sužne. Vsaka premožna hiša ima taci sužnih ljudi, ki jih „cigane“ imenujejo. Če Vlah omoži svojo hčer, ji zraven cekinov dá še nekoliko „ciganov“ za doto; možki opravljajo službo hlapcev, kuharjev itd., ženske pa službo hišnih peric itd. pri gospodinji.

Kar véro Vlahov zadeva, vedi, da Vlah ima vsacega, ki ni njegove vére, za nevernika in za nečistega, ki ga „sporkato“ psuje; le on in Rus sta pravoverca. Ženskam se šteje v veliko pregreho in je oestro prepovedano klati kakošnjo žival. „Prosim Vas, gospod — me je v Krajovi zunaj mesta nagovorila neka ženica z

nožem v eni roki, s puto v drugi — odrežite vrat ti puti namesto mene“. Čeravno še vlaškega jezika ne razumem, sem jo vendar razumel po pripravi, ki jo je v rokah imela, in po posamnih besedah, ki so popačene iz laškega in latinskega, — „tajare“ sem prestavil iz laškega tagliare, rezati, — „gajina“ iz latinskega gallina, puta, — „hasta“ iz laškega questa, ta. Al meni se in ljubilo, službe klavca opravljati, torej ji odgovorim: „no, cara no, — ne draga, questo non è mio mestiere“. In lej! razumela me je Vlahinja, — zakaj pisano me je pogledala in nekaj zagodernjala; le toliko sem razumel, da je rekla: „to že tudi ni noben pravi kristjan“. Zvedel sem poznej: če kuharica ne narajma ravno nobenega hlapca domá, ki bi ji zaklal žival, gré na ulico in nagovarja otroke, rokodelske učence, stare možake itd. za to opravilo. (Koneč sledí.)

### Novičar iz avstrijskih krajev.

*Iz Siska 9. dec.* Pretekli teden smo okoli 20 ladij žita dobili, in nadjati se, da ga bo še več prišlo, ker voda, čeravno pada, je za vožnjo še zmiraj pripravna. Čeravno po teh dovoznjah žitna cena ni padla, je vendar turšica dosto cenejša, ker je ima po parobrodih še veliko sem priti. Naj več je zdej na tem ležeče, ali bojo mogle vse sem namenjene ladije do tistega časa sem priti, dokler je to še ladjam mogoče po vodi; ako pridejo, bo žitna cena padla. Turšica se po 4 fl. 30 kr. teško prodaja, pšenica pa prav lahko, okoli 20.000 vaganov naj lepše sorte je bilo po 8 fl. 6 kr. do 8 fl. 10 kr. prodanih. V Banatu, kjer ni zdaj posebno veliko žita, cenijo kibljo pšenice po 12 fl. 24 kr. do 13 fl. 12 kr., soršice po 10 fl. do 10 fl. 48 kr., prosa po 5 fl. 12 kr. do 36 kr., ovesa po 9 fl. 24 kr.

*Iz Toplic na Dolenskem 10. dec. —f—.* V svojem poslednjem dopisu omenil sem strašne nesreče, ki je po ljutem ognju zadela našo ubogo Podhosto, priporočivši milim dobrotnikom revne pogorelece. Prosivšega glasa mojega ni bila sapa odnesla. Tu in tam znašel je se kak darežljiv pomočnik, ki je odperl radodarno svojo roko pogorelim sirotam v podporo, da imajo saj za prvo silo s čim se preživiti, in za gladom ne poginejo. Hvala lepa usmiljenim delivcom! Naj jim pa tudi povém, kako pogorelci sprejemljejo darove: Žal bi mi bilo, ako bi jim mogel očitovati nehvaležnost, ktera le rada roge kaže ob enacih primerljajih; in veseli me močno, da namest grajati jih smem pohvaliti. Koj ko jih pervikrat gospod fajmošter skličejo v farovž na razdelitev nekterih milodarov, in jih o tej priložnosti opomnijo, hvaležnim biti miloserčnim dobrotnikom, zmed katerih so si nekteri pri ustih pritergali, kar jim podelé, poprime besedo eden pogorelecov, ter pravi: „Možje! veste kaj, na večer molimo vsi s. rožnikranc za dobrotnike naše“. „Prav, prav imaš; molili ga bomo, pa tudi drugekrat ne bomo pozabili dobrotnikov v svojih molitvah!“ se vsi kmalo oglasijo, in vsi veseli sprejemljejo darove. To slišati se je mi res milo storilo, in menim, da bo po volji tudi dobrotnikom vsim, ki so potrebnim siromakom kak milodar ali že poslali, ali ga še mislijo ob enem z naročnino za „Novice“ ali „Danico“ poslati.

*Iz Ljubljane.* V nedeljo je bila v stolni cerkvi že v poslednjem listu omenjena velika slovesnost druge sv. nove maše presv. našega škofa in kneza. Povikšat to redko slovesnost so prišli presv. knez in škof lavantinski gg. Slomšek; pa tudi več gg. tehantov in fajmoštrov iz Krajnskega zraven tehanta braslovškega g. Stojana se je vdeležilo te svečanosti, pred katero so presv. knez Slomšek ljubljanskega zamurčka kerstili, kteremu sta gosp. Terpine in gospa Ulmanova bo-

\*) Častiti gosp. Fr. Berakovič, duhovni oskerbnik ces. ogerškega polka Franc-Karla, ki je več časa v Ljubljani bival, je poslal unidan svojemu prijatlu v Ljubljano pričujoče pismo, katero so nam častiti gospod prijazno za „Novice“ ponudili. Vredništvo ga je rado sprejelo, ker misli, da ga bo vsak toliko raje bral, ker mično popisuje marsiktero stvarico te v sedanji vojski zapopadene dežele. Vred.



tra bila. Ob kerstu so gosp. knezoškof z ljubeznjivo svojo besedo v slovenskem jeziku izgovorili veselje, ki ga katoliška cerkev danes obhaja nad pridobitvijo nove verne duše in so prosili Boga, da bi blagoslovil delo naših bratov misijonarjev, ki se v strašnih pušavah toliko trudijo za spreobrnjenje onega naroda, iz katerega je danes keršeni zamurček. Po opravljeni sv. maši so pa presv. ljubljanski knez birmali zamurčka, kateremu je zdaj gosp. Baumgartner boter bil. Pač redka čast se je zgodila Jožefu (Salvatorju, Marii) Krajnskemu da dva visoko častita gospoda knezoškofa sta mu perve sv. zakramente podelila. Gotovo bo serčno veselilo to tudi čast. gosp. Jerana, ki je novo življenje odperl črnemu fantiču, in po pravici je pri kosilu, ki so mu ga napravili gosp. boter Terpinc, na vprašanje gosp. Jerana: „ali ni to njegov naj veselejši dan?“ veselo odgovoril: „da, da!“

### Novičar iz mnogih krajev.

Že je oklicana ena tistih velikih dnarnih loterij, katerih dohodki se imajo po volji presvitlega cesarja obračati za občno-koristne namene (za milošnje oficirskih sirot, za napravo bolnišnic itd.) Pri ti loteriji, pri kateri bo srečkanje 21. aprila (malega travna) prihodnjega leta na Dunaji, igra 270.000 srečk (lozov); ena srečka velja 3 fl., ki se zamore v vsaki loterijni štacuni kupiti. Število srečnih srečk bo 4649, ki bojo v vsem skupej priigrale 300.000 fl.; kdor bo tako srečen, prvo zadeti, dobi 80.000 fl.; sicer pa so večji zneski po 30.000 fl., 20.000 fl., 10.000 fl., 8000 fl., 5000 fl., 3000 fl.; naj manjša potegnjena srečka dobi 50 fl., in v srečkanji sêrij 4 fl. 14 dni po srečkanji se bo izplačevalo, kolikor si je kdo priigral. — Dunajski vradni list je naznanil od besede do besede zavezo, ki jo je 2. t. m. sklenila avstrijska vlada s francosko in angleško zavolj rusovsko-turške vojske; obsega pa ta zaveza 7 odstavkov; v 1. odstavku se nanašajo zavezne vlade na dotične poprejšne protokole in se med seboj zavezujejo, da se nobena sama za-se brez vzajemnega posvetovanja ne sme spuštati v nobeno pogodbo z rusovsko vlado; v 2. odstavku se zavezuje avstrij. vlada braniti Moldavo in Vlahijo rusovskega napada, in nobene overe delati turški ali francoski in angleški armadi v teh knežijah; v 3. odstavku se vse tri vlade zavezujejo za brambo in upor, ako bi se utegnila vojska vneti med austr. in rus. vlado, in v 4. odstavku: da v tem primerljaji nobena vlada sama za-se ne sme miru skleniti brez vzajemnega pogovora; v 5. odstavku se zavezujejo te tri vlade nemudoma se posvetovati, kako bi svoj cil dosegle, ako bi rusovska vlada na podlagi 1. odstavka pri volji ne bila, do konca tega leta zagotoviti vesoljnega miru; po 6. odstavku bo tudi pruska vlada povabljená se njim pridružiti v vsem; 7. odstavek naznanja, da v 15 dneh se bojo poterdne pisma te zaveze, ki je bila sklenjena 2. t. m., zamenjale na Dunaji. — Da bi bila obseda prejenjala pred Sevastopoljem, ni res; marveč se je bombardiranje 10. t. m. spet začelo; od rusovske armade se je govorilo, da se je namerjala rusovski praznik sv. Miklavža (po naši pratiki 18. dan t. m.) praznovati z velikim napadom na Francoze in Angleže, ki so zdej spet veseli, kar dobivajo dosti nove pripomoči in zimskega zaklada; namest konj in volov tovorijo zdej s kamelami. Sliši se, da se je Omer-paša podal že v Krim. Rusi se ob Prutu zlo pomnožujejo in terdnjave delajo. — V državnem zboru v Londonu so nekteri poslanci te dni zlo ropotali, da angleška armada pre-

zaspano vojsko pelje, pa so se spet potolažili. — Ker je velika velika večina v Rimu zbranih kardinalov, velicij škofov in škofov sv. očetu papežu neomadeževano spočetje sv. divice Marije poterdila, so, kakor rimski časnik „Giornale di Roma“ 9. t. m. naznanja, sv. oče Piji IX. poslednji praznik sv. divice Marije pri maši po odbranem evangelji v cerkvi sv. Petra oklicali čisto spočetje njeno takole: „Zapoved vére (dogma) je, da je naj svetejša divica Marija, že od prvega trenutja nje spočetja, po milosti Božji, vsled zaslug Jezusa Kristusa Izveličarja človeškega rodú, vsacega madeža izvirnega (poerbanega) greha čista ostala“.

### Namesto zastavice.

„Danica“ je v svojem poslednjem listu rekla, da tista prigodba, ki so jo „Novice“ 22. p. m. povedale, da je namreč 15. dan p. m. neki pek v Berni se oženil s svojo mačoho, ne more res biti. Da je ta prigodba resnična, se bode „Danica“ kmali prepričala, ko ji bomo povedali: kako je to bilo, in le, če zamore omenjeno nevesto drugač kakor mačoho imenovati (kakor se navadno imenuje), bomo rekli, da ima prav. Da so pa mačohi, očmi in pasterki več kolen, bližnjih in daljnih, je vsakemu znano, ime ostane vendar le edino, in to bi bil imel gosp. dopisovavec „Danice“ pomisliti, preden se je v pretres te nedolžne drobtinice spustil; saj sicer vsak vé, da mačoha se s pasterkom 1. kolena ne sme ženiti. Če bi bile „Novice“ mislile, da se bo kdo spodtikal nad to novico, bi bile — ker nikdar nikoli ne pobirajo svojih novic na vrat na nos — že v omenjenem listu naštele vso zlahto te pekovske rodovine, ki je sledeča:

„Očak te rodovine in ustanovitelj na hišo Nr. 155 v Berni (Neufröhlichergasse) vpisane pekarije je bil G. K., ki se je oženil leta 1816. Po smrti svoje prve žene, ki mu je mati bila 5 otrok in je umerla s poslednjim otrokom, je vdovec s 4 otroci vzel drugo ženo (mater ženiha L. Sk—I, od katerega je tu govorjenje), iz katerega zakona sta mu spet bila 2 otroka. Po G. K.—ovi smrti je vzela vdova z 6 otroci drugega moža F. Sk—I, in je mati postala 6 otrok, katerih 5 še živi; z unimi 6 otroci je imela ona tedaj 12 otrok. Ko je tudi F. Sk—I umerl, se je dvakratna vdova in prava mati in mačoha 11 živih otroh omožila tretjič s pekom Pr. S—k, kateremu je darovala spet 3 otrok. — potem je umerla. Vdovec Pr. S—k pravi oče 3 otrok in 11 pasterkom očim, se je leta 1852 vdrugeč oženil, pa kmali umerl. In zdaj se je vdova Pr. S—kova in mačoha 14 otrok, s pasterkom svojim gori omenjenim pekom L. Sk—I omožila, po katerim je L. Sk—I mož postal svoje mačohi, ob enem pa očim svojih po poli bratov in po poli sester, katerih živi še 12“.

Naj pové zdaj kdo: kako bi se Pr. S—kova vdova v zlahti z L. Sk—I drugač kakor mačoha imenovala? Ali ni res to v eni rodovini, v eni hiši redka prigodba?

**Popravki.** Bistvene natisne zmote v spisu od glagolov dov. 88—98. Na str. 350 in 351 „postavim“ namesto: postavimo (ponamus, setzen wir den Fall, ne ponimus, wir setzen); v drugi opombi na str. 351: „scamo“, nam.: scasoma. na str. 362 spodej: „naporočujem“ namesto: sporočam, sporočujem.

### Stan kursa na Dunaji 18. decembra 1854.

|                            |                                 |                                |     |                            |                                    |
|----------------------------|---------------------------------|--------------------------------|-----|----------------------------|------------------------------------|
| Obligacije                 | 5 %                             | 82 <sup>7</sup> / <sub>8</sub> | fl. | Esterhaz. srečke po 40 fl. | 82 fl.                             |
| državnega                  | 4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> % | 72 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> | fl. | Windišgrac. „ „ 20 „       | 28 <sup>3</sup> / <sub>4</sub> „   |
| dolga                      | 4 %                             | 64                             | fl. | Waldstein. „ „ 20 „        | 29 <sup>3</sup> / <sub>4</sub> „   |
|                            | 3 %                             | 49 <sup>3</sup> / <sub>4</sub> | fl. | Keglevičeve „ „ 10 „       | 11 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> „   |
|                            | 2 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> % | 41                             | fl. | Cesarski cekini. . . . .   | 5 fl. 55                           |
| Oblig. 5 % od leta 1851 B  | 94                              |                                | fl. | Napoleonor (20 frankov)    | 9 fl. 57                           |
| Oblig. zemljiš. odkupa 5 % | 75 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>  |                                | fl. | Suverendor . . . . .       | 17 fl. 10                          |
| Zajem od leta 1834 . . .   | 229                             |                                | fl. | Ruski imperial . . . . .   | 10 fl. 10                          |
| „ „ 1839 . . .             | 119                             |                                | fl. | Pruski Fridrihsdor . . .   | 10 fl. 30                          |
| „ z loterijo od leta 1854  |                                 |                                | fl. | Angleški suverendor . .    | 12 fl. 23                          |
|                            |                                 | 98 <sup>5</sup> / <sub>8</sub> | fl. |                            |                                    |
| „ národní od leta 1854     |                                 |                                | fl. | Nadavk (agio) srebra:      |                                    |
|                            |                                 | 86 <sup>1</sup> / <sub>8</sub> | fl. | na 100 fl.                 | 27 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> fl. |

### Loterijne srečke:

na Dunaju } 2. 62. 59. 42. 48.  
v Gradcu } 13. decembra 1854: 2. 45. 89. 35. 26.  
Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 23. decembra 1854.